

Боржників залишать без машин і техніки

Підвищення комунальних тарифів і зростання заборгованості у сфері ЖКГ роблять цей ринок ласим шматком для колекторських компаній.

За даними Держкомстату, на початок травня заборгованість населення за комунальні послуги становила 11,445 млрд. грн. І це притому що справно оплачується зараз приблизно 90% всіх рахунків, що виставляються. Проте після підвищення цін на газ рівень розрахунків може істотно погіршитись. Адже за даними численних соціологічних досліджень, при підвищенні тарифів на 30% половина населення, що платить сьогодні, відмовляється це робити. В уряді не відкидають такого варіанта розвитку подій. А тому мають намір застосовувати до боржників санкції.

"Що стосується дисципліни оплати, хочу сказати, тут ситуація ставатиме все жорсткішою. Ми найближчим часом повинні будемо прийняти відповідне рішення і провести його через парламент, по якому вводитимемо штрафні санкції за несплату житлово-комунальних послуг", - повідомив віце-прем'єр Сергій Тігіпко.

Правда, сидіти склавши руки не мають наміру і самі комунальники, активніше залучаючи до співпраці колекторські компанії. За деякими оцінками, частка боргів, які підприємства житлово-комунального господарства передають колекторським компаніям, в найближчі два роки може зрости вдвіть.

"Сьогодні колекторські компанії працюють з менш ніж 1% боргів у сфері ЖКГ. Але ми прогнозуємо, що в найближчі два-три роки цей показник істотно зросте, досягнувши 5% по боргах терміном 90 і більше днів і 20% по боргах терміном 360 і більше днів", - розповіла Марія Тугай, комерційний директор групи компаній eCall, до якої входить колекторська компанія "Вердикт".

Колекторські компанії, які набили руку у вибиванні боргів з банківських позичальників, тепер активно рекламують себе комунальникам. "Наприклад, ми пропонуємо комунальним підприємствам безкоштовний пробний період, протягом якого показуємо, наскільки ефективно працюють наші інструменти з повернення боргів", - говорить Марія Тугай.

Колекторам справді є за що боротися - навіть нинішній розмір комунального боргу населення дозволить їм непогано заробити. Враховуючи, що середня комісія колекторів при стягненні комунальних боргів коливається в діапазоні 15-25%, компанії в ідеалі могли б заробити на злісних неплатниках від 1,7 до 2,7 млрд. грн.

В той же час експерти відзначають, що збір боргів у сфері ЖКГ пов'язаний з чималими складнощами. Процес утрудняє і відсутність в жеків елементарного програмного забезпечення для роботи з боржниками, і дуже мізерна інформація про неплатників (найчастіше в їхньому розпорядженні є лише ім'я і прізвище боржника, його адреса і сума боргу).

Крім того, комунальні підприємства часом передають колекторам старі борги, вік яких - від року до п'яти, а інколи і десяти років. Все це відчутно знижує ефективність роботи колекторів у стягненні боргів. За словами генерального директора ТОВ "Ікспойнт" Віолети Ле Зионг, в досудовому порядку компаніям удається стягнути лише близько 10-40% комунальних боргів, що їм передають.

"В більшості ж випадків справи боржників потрапляють до суду. За його рішенням, сума боргу може відніматися із заробітної плати неплатника, або на його майно може бути накладений арешт. Останній сценарій цілком можливий, якщо сума боргу досить велика і становить декілька тисяч гривень", - розповідає вона.

"Стягнення заборгованості за послуги ЖКГ нічим не відрізняється від стягнення інших боргів. Якщо немає інших варіантів, борг може бути погашений і за рахунок вилучення квартири. Принаймні, прецеденти опису і вилучення автомобілів в рахунок погашення боргу вже були", - згоден з колегою генеральний директор колекторської компанії CredEx Сергій Демінський.

Хоча експерти не відкидають, що щоб уникнути виникнення соціальної напруженості, комунальні підприємства навряд чи доведуть ситуацію до крайності.

"Дане питання найчастіше розглядається в політичній площині, і пріоритет віддається бажанню сподобатися електорату, а не добитися дисципліни платіжів", - нарікає Сергій Демінський.

Світлана Ремізов